

Bryssel 5.5.2021
COM(2021) 350 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Vuoden 2020 uuden teollisuusstrategian päivittäminen:
vahvemmat sisämarkkinat Euroopan elpymistä varten**

{SWD(2021) 351 final} - {SWD(2021) 352 final} - {SWD(2021) 353 final}

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

Vuoden 2020 uuden teollisuusstrategian päivittäminen: vahvemmat sisämarkkinat Euroopan elpymistä varten

1. TARVE PÄIVITYKSEEN: UUDET HAASTEET, PYSYVÄT PAINOPISTEET

Euroopan komissio esitti 10. maaliskuuta 2020 *Euroopan uuden teollisuusstrategian*.¹ Siinä esitettiin suunnitelma, miten maailman huipputasoa oleva EU:n teollisuus kykenee johtamaan vihreää ja digitaalista siirtymää hyödyntämällä perinteiden, yritysten ja ihmisten vahvuuksia kilpailukykyä parantamiseksi. Strategiassa otetaan tämän toteuttamiseksi käyttöön uusi poliittinen lähestymistapa, jossa keskitytään yhdistämään paremmin kaikkien toimijoiden tarpeet ja niille annettava tuki kussakin arvoketjussa tai teollisessa ekosysteemissä.² Tämän tueksi siinä korostetaan teollisuuden perustekijöitä – innovointia, kilpailua sekä vahvoja ja hyvin toimivia sisämarkkinoita – ja vahvistetaan samalla globaalia kilpailukykyä avointen markkinoiden ja tasapuolisten toimintaedellytysten avulla.

Uuden teollisuusstrategian esittämistä seuraavana päivänä Maailman terveysjärjestö julisti covid-19:n pandemiaksi. Siitä seuranneet sulkutoimet ja talouden hidastuminen heikensivät EU:n yhteisöjä ja talouksia samoin kuin teollisuutta ja yrityksiä. Komissio ja muut tahot toimivat nopeasti puuttuakseen Euroopan yrityksiin kohdistuviin vaikutuksiin ja varmistaakseen tavaroiden, työntekijöiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden, erityisesti vihreiden kaistojen avulla. Finanssipoliittisia sääntöjä, valtiontukea ja lyhennettyä työaikaa koskevilla hätätoimenpiteillä³ voitiin tukea sektoreita ja työntekijöitä, joihin vaikutukset kohdistuivat pahimmin, ja pehmentää yrityksiin, myös pk-yrityksiin, kohdistuvia vaikutuksia. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari on toiminut edelleen EU:n ja sen jäsenvaltioiden suunnannäyttäjänä sosiaalisten vaikutusten lieventämisessä.

Tänä aikana EU:n teollisuus on osoittanut sietokykynsä, kekseliäisyytensä ja sopeutumiskykynsä. Se on kuitenkin altis uusille haavoittuvuuksille ja vanhoille riippuvuuksille samoin kuin sosioekonomiselle ja alueelliselle eriarvoisuudelle, johon on puututtava. Kriisi paljasti globaalien arvoketjujen keskinäisen riippuvuuden ja globaalisti

¹ COM(2020) 102 final, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-eu-industrial-strategy-march-2020_en.pdf. Vuoden 2020 teollisuuspoliittiseen pakettiin sisältyy myös erityinen strategia pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä) varten (COM(2020) 103 final) sekä erityisiä toimia sisämarkkinoiden esteiden poistamiseksi (COM(2020) 93 final) ja yhteisesti sovittujen sääntöjen täytäntöönpanon parantamiseksi (COM(2020) 94 final).

² Vuotuisessa sisämarkkinaraportissa 2021 (SWD(2021) 351) yksilöidään seuraavat 14 teollisuuden ekosysteemiä: 1. Avaruus ja puolustus, 2. Maa- ja elintarviketalous, 3. Rakentaminen, 4. Kulttuuriala ja luovat alat, 5. Digitaali-ala, 6. Elektroniikka, 7. Energiavaltainen teollisuus, 8. Uusiutuvat energialähteet, 9. Terveys, 10. Liikkuvuus, liikenne, autonvalmistus, 11. Lähi- ja yhteisötalous ja kansalaisturvallisuus, 12. Vähittäiskauppa, 13. Tekstiili-ala, 14. Matkailu. Muita ekosysteemejä voidaan määrittää ja niiden rajoja mukauttaa sidosryhmien vuoropuhelun ja muuttuvien realiteettien perusteella.

³ Vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivointi, tilapäiset puitteet valtiontukitoimenpiteille talouden tukemiseksi tämänhetkessä covid-19-epidemiassa, eurooppalainen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäinen tukiväline (SURE) ja koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite.

integroituneiden sisämarkkinoiden arvon. Se myös osoitti tarpeen siirtyä nopeammin puhtaampaan, digitaalisempaan ja selviytymiskykyisempään talous- ja teollisuusmalliin, jotta voidaan pitää yllä ja vahvistaa Euroopan pyrkimyksiä kohti kestävää kilpailukykyä. Tämän vuoksi puheenjohtaja Ursula von der Leyen ilmoitti Euroopan unionin tilaa koskevassa puheessaan EU:n teollisuusstrategian päivittämisestä: tarkoituksena on hyödyntää kriisistä saatuja kokemuksia, vahvistaa talouden sietokykyä ja vauhdittaa digitaalista ja vihreää siirtymää niin, että säilytetään ja luodaan työpaikkoja.

Päivittäminen aloitetaan keräämällä tietoa viime vuoden todellisista vaikutuksista Euroopan talouteen ja teollisuuteen. Ensimmäisen analyysin ja tarvearvioinnin perusteella laadittiin Euroopan elpymissuunnitelma, Next Generation EU -ohjelma⁴, josta yhdessä vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehityksen kanssa tarjotaan ennennäkemätön määrä tukea EU:n kansalaisille ja yrityksille. Millä tahansa mittarilla arvioituna päätelmät olivat synkkiä: EU:n talous supistui 6,3 prosenttia vuonna 2020 – liikevaihdon menetykset olivat suuria ja sekä työpaikat että investoinnit vähenivät.

Nyt kun on kulunut vuosi, tilanteen kohenemisesta on joitakin varovaisia merkkejä⁵, ja EU:n talouden odotetaan elpymään voimakkaasti vuosina 2021 ja 2022. Myös maailmankaupan pikaisen elpymisen näkymät ovat parantuneet, ja kaupankäyntimahdollisuuksien hyödyntäminen parhaalla mahdollisella tavalla on keskeinen osa yritysten elpymistä kaikkialla Euroopassa. Jatkuvat vähennykset lyhytaikaisissa yksityisissä investointisuunnitelmissa ja yhä useampien vahvojen yritysten merkittävät likviditeettiongelmat viittaavat siihen, että elpyminen vaatii aikaa ja jatkuvaa tukea.

Voidakseen räätälöidä tuen mahdollisimman hyvin komissio käyttää joustavaa ekosysteemeihin perustuvaa lähestymistapaa, joka hahmoteltiin viime vuoden teollisuusstrategiassa. Osana ensimmäistä vuotuista sisämarkkinaraporttia⁶ tässä vaiheessa on yksilöity 14 teollisuuden ekosysteemiä, joiden erilaisia tarpeita ja haasteita on analysoitu. Analyysi osoittaa, että kriisin vaikutukset ja elpymis- ja kilpailukykykänäkymät vaihtelevat huomattavasti. Vaikutukset kohdistuivat pahimmin matkailualaan, ja tekstiili-, liikkuvuus- ja kulttuurialan ja luovien alojen yritysten elpyminen on hitaampaa ja epätasaisempaa, mutta digitaalinen ekosysteemi kasvatti liikevaihtoaan kriisin aikana. Myös pienet yritykset ovat edelleen muita haavoittuvampia, ja niistä noin 60 prosenttia ilmoitti liikevaihtonsa supistuneen vuoden 2020 jälkipuoliskolla.⁷

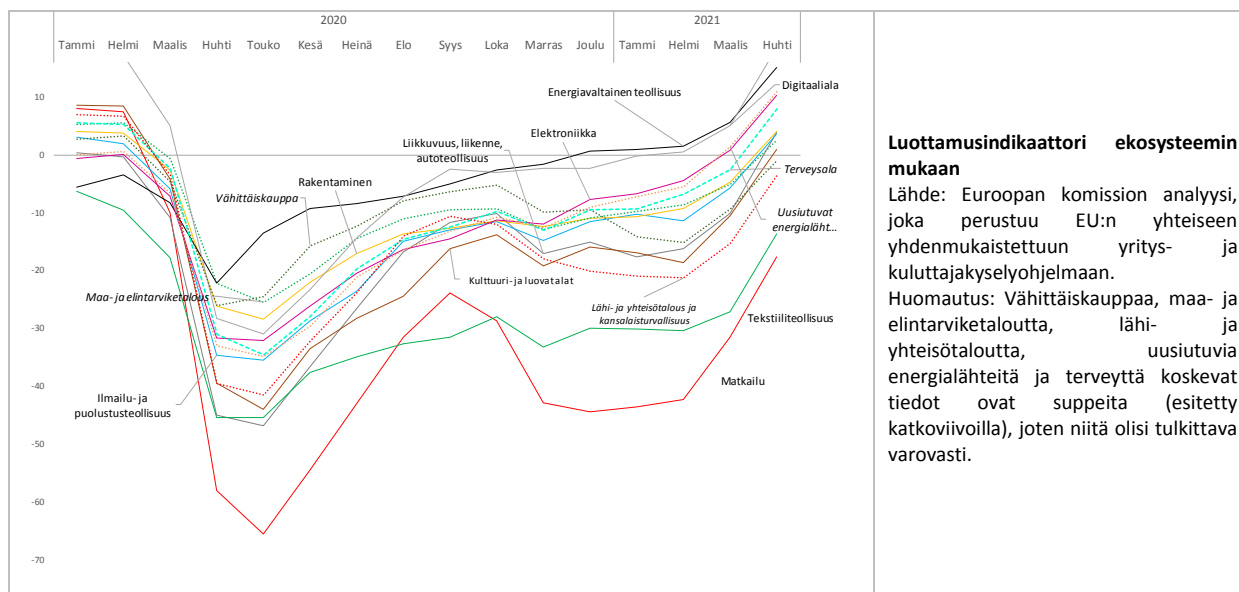
Kriisi vaikutti erityisesti naisiin, nuoriin ja pienituloisiin työntekijöihin, osittain siksi, että he muodostavat suurimman osan työntekijöistä sektoreilla, joihin vaikutukset kohdistuivat eniten. Komissio kiinnittää erityishuomiota yhdenvertaisiin oikeuksiin ja mahdollisuuksiin, jotta elpyminen olisi osallistavaa kaikilla sektoreilla. Ihmiset ovat yksi Euroopan tärkeimmistä vahvuuksista, ja samalla kun EU puuttuu osaamisvajeeseen ja eriarvoisuuteen, sen olisi hyödynnettävä kaikkia lahjakkaiden, koulutettujen ja luovien työntekijöiden ja yrittäjien vahvuuksia innovoinnin ja kilpailukykyyn moottorina.

⁴ COM(2020) 456 final.

⁵ ”Annual Single Market Report 2021” (SWD(2021) 351).

⁶ ”Annual Single Market Report 2021” (SWD(2021) 351).

⁷ ”Survey on the access to finance of enterprises (SAFE)”, Euroopan komissio / Euroopan keskuspankki, marraskuu 2020.

Luottamusindikaattori ekosysteemin mukaan

Lähde: Euroopan komission analyysi, joka perustuu EU:n yhteiseen yhdenmukaistettuun yritys- ja kuluttajakyselyohjelmaan.

Huomautus: Vähittäiskauppaa, maa- ja elintarviketaloutta, lähi- ja yhteisötaloutta, uusiutuvia energialähteitä ja terveyttä koskevat tiedot ovat suppeita (esitetty katkoviivoilla), joten niitä olisi tulkittava varovasti.

Kaavio 1: Luottamusindikaattori ekosysteemin mukaan

Tämä analyysi ja kriisistä saadut kokemukset osoittavat, että Euroopan teollisuusstrategian periaatteet, prioriteetit ja toimet pätevät edelleen. Tarve vahvistaa Euroopan avointa strategista riippumattomuutta ja uutta kumppanuuteen perustuvaa lähestymistapaa teollisuuden ja samanmielisten kansainvälisten kumppaneiden kanssa on vieläkin akuutimpi kuin vuosi sitten. Meidän on edelleen keskityttävä vuosi sitten esitettyihin perusasioihin ja nopeutettava täytäntöönpanoa, jotta teollisuus kykenee vauhdittamaan ja johtamaan siirtymiä.

Tällä päivityksellä ei korvata vuoden 2020 teollisuusstrategiaa eikä täydennetä sillä käynnistettyä prosessia – paljon tästä työstä on jo käynnissä ja edellyttää määrätietoista toimia. Kyseessä on kohdennettu päivitys, jossa keskitytään siihen, mitä on vielä tehtävä ja mistä on otettava opiksi. Siinä arvioidaan, millä aloilla sisämarkkinoita koeteltiin, ja ehdotetaan toimenpiteitä sietokyvyn ja toimivuuden parantamiseksi. Siinä tehdään räätälöity arviointi kunkin teollisuuden ekosysteemin tarpeista sekä tavoista, joilla kaikki markkinatoimijat voivat parhaiten toimia yhdessä. Lisäksi siinä määritellään joukko strategisia riippuvuuksia ja valmiuksia ja ehdotetaan toimenpiteitä niihin puuttumiseksi ja niiden vähentämiseksi. Tällä tavalla päivityksellä vastataan Eurooppa-neuvoston⁸, Euroopan parlamentin⁹, jäsenvaltioiden¹⁰ ja muiden sidosryhmien pyyntöihin analysoida kriisin vaikutuksia EU:n politiikkaan ja tarjota tarvittaessa ratkaisuja.

Tiedonantoon liittyy kolme komission yksikköjen valmisteluasiakirjaa. Niissä käsitellään tiettyjä vuoden 2020 teollisuusstrategian varhaisia tuloksia ja tarjotaan analyttistä tietoa, jotta voidaan vastata näihin pyyntöihin. Nämä valmisteluasiakirjat ovat

- ensimmäinen **vuotuinen sisämarkkinaraportti**¹¹, jossa esitetään kriisin vaikutukset sisämarkkinoihin, raportoidaan edistymisestä vuoden 2020 teollisuuspoliittisessa paketissa yksilöityjen esteiden poistamisessa ja toimien toteuttamisessa, tehdään

⁸ Eurooppa-neuvoston päätelmät, 1. ja 2. lokakuuta 2020 (EUCO 13/20).

⁹ Euroopan parlamentin päätöslauselma, 25. marraskuuta 2020, (2020/2076(INI)).

¹⁰ Neuvoston (kilpailukyky) päätelmät, 11. syyskuuta 2020 ja 16. marraskuuta 2020.

¹¹ ”Annual Single Market Report 2021” (SWD(2021) 351).

analyysi kaikista 14 teollisesta ekosysteemistä ja esitetään keskeisten suorituskykyindikaattoreiden joukko;

- **EU:n strategisia riippuvuuksia¹² ja valmiuksia** koskeva alustava analyysi, jossa tarkastellaan perusteellisesti useita teknologian ja teollisuuden kannalta strategisia aloja;
- yhtä keskeistä teollisuuden sektoria koskeva havainnollistava analyysi, jossa keskitytään teollisuuden haasteisiin ja mahdollisuuksiin ja EU:n välineistöön, joka on käytettävissä siirryttäessä **kilpailukykyiseen ja puhtaaseen eurooppalaiseen teräkseen**, vihreän ja digitaalisen siirtymän tueksi.

2. SAADUT KOKEMUKSET JA SIIRTUMIEN VAUHDITTAMINEN

Euroopalla on paljon, mitä käyttää perustana ja mistä ottaa opiksi näinä haastavina aikoina. Viime vuoden aikana olemme nähneet sisämarkkinoiden häiriönsietokyvyn ja teollisuuden parhaat puolet. Hyödyntämällä luonnontieteiden huippuosaamista olemme olleet covid-19-rokotteiden kehittämisen ja tuotannon eturintamassa, etenkin EU:n rokotestrategian ja teollisuuden valmiuksien lisäämiseen annetun EU:n tuen ansiosta. Yritykset ovat siirtyneet tuottamaan muita tuotteita voidakseen vastata kiireellisiin tarpeisiin esimerkiksi henkisuojainten, käsidesin tai rokotteiden tuotannossa. Jotkin yritykset taas siirtyivät nopeasti sähköiseen kaupankäyntiin tai käyttivät digitaalisia välineitä löytääkseen uusia tavarantoimittajia tai toimitusketjuja. Energian kysynnän merkittävästä vähenemisestä ja kriittisiin energia-alan toimijoihin kohdistuvista vaikutuksista huolimatta energian sisämarkkinat mukautuivat tilanteeseen hyvin eikä energiatoimituksissa ollut keskeytyksiä.¹³

Tilanne ei kuitenkaan ollut sama kaikille. Sulkutoimet pakottivat monet yritykset pysäyttämään toimintansa, rajat sulkeutuivat, toimitusketjut keskeytyivät, kysyntä häiriintyi eivätkä työntekijät ja palveluntarjoajat kyenneet liikkumaan Euroopassa. Kun rekat pysäytettiin sisärajoilla, tämä osoitti nopeasti, miten integroitunutta valmistusteollisuus ja talouselämä Euroopassa nykyään on. Tavaroiden, palvelujen ja ihmisten vapaan liikkuvuuden esteet vaikuttivat merkittävästi arvoketjuihin ja taloudelliseen toimintaan, heikensivät eurooppalaista solidaarisuutta ja haittasivat koordinoitua reagointia kriisiin. Tavarat juuttuivat rajoille, ilmarahdin hinnat nousivat jyrkästi, koska lentokoneet pysyivät maassa, ja merikonteista oli kauppavirtojen epätasapainon vuoksi pulaa.

Jo nyt on saatu oppia tärkeistä kokemuksista:

kriisi toi selvästi esiin, että on **olennaisen tärkeää säilyttää ihmisten, tavaroiden, palvelujen ja pääoman vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla** ja työskennellä yhdessä sisämarkkinoiden häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi. Ihmisten vapaata liikkuvuutta rajoittava rajavalvonta ja rajojen sulkeminen sekä koordinoimattomat kansalliset tai alueelliset rajoitukset sekä rajoittamistoimenpiteet, joihin usein liittyy jatkuvia muutoksia, pahensivat epävarmuutta ja noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia, aiheuttivat merkittäviä viiveitä ja johtivat toimitusketjujen merkittäviin häiriöihin monissa teollisuuden ekosysteemeissä. Vihreillä kaistoilla ja muilla EU:n tilapäistoimilla¹⁴ lievennettiin merkittävästi yksipuolisten ja

¹² Tällä vastataan Eurooppa-neuvoston 2. lokakuuta 2020 esittämään pyyntöön yksilöidä strategisia riippuvuuksia, erityisesti kaikkein herkimmissä teollisuuden ekosysteemeissä, ja ehdottaa toimenpiteitä niiden vähentämiseksi.

¹³ ”Energy security: good practices to address pandemic risks ” (SWD(2020) 104).

¹⁴ Komission ja neuvoston suositukset yhteisestä koordinoitusta lähestymistavasta matkustusrajoituksiin.

koordinoimattomien kansallisten toimenpiteiden mahdollisia haitallisia vaikutuksia kaikkialla sisämarkkinoilla. Vaikutuksia kohdistui voimakkaasti myös **palvelujen vapaaseen liikkuvuuteen**, esimerkiksi muuta kuin kriittistä liiketoimintaa harjoittavien yritysten sulkeminen tilapäisesti, matkustamisen rajoittaminen ja rajojen yli liikkumiseen sovellettavien sääntöjen epäselvyys. Tästä puolestaan aiheutui vaikeuksia rajatyöntekijöille ja pula sadonkorjuutyötä tekevästä työntekijöistä, vain muutamia esimerkkejä mainitaksemme. Euroopan sisämarkkinat perustuvat erittäin liikkuvaan ja saatavilla olevaan työvoimaan.

Näiden tilanteiden myötä ymmärrettiin laajemmin, että on **analysoitava strategia riippuvuuksia, sekä teknologisia että teollisia, ja puututtava niihin**. EU ja sen kauppakumppanit hyötyvät siitä, että maailmanmarkkinat ovat avoimet ja integroituneet globaaleihin arvoketjuihin. Tämä auttaa vaimentamaan häiriöitä ja edistämään elpymistä.¹⁵ Covid-19-pandemia osoitti, että globaalien arvoketjujen häiriöt voivat vaikuttaa tiettyihin kriittisiin tuotteisiin ja tuotantopanoksiin, kuten lääkintätarvikkeisiin, jotka ovat erityisen olennaisia yhteiskunnan ja EU:n talouden kannalta. Yksi kriisin tärkeimmistä opetuksista on, että meidän on ymmärrettävä paremmin Euroopan nykyisiä ja mahdollisia tulevia strategisia riippuvuuksia. Tästä saadaan pohja tosiseikkoihin perustuvien, oikeasuhteisten ja kohdennettujen toimenpiteiden kehittämiseksi, jotta voidaan puuttua strategiaan riippuvuuksiin ja turvata avoin, kilpailukykyinen ja kaupankäyntiin perustuva EU:n talous. EU painottaa edelleen suosivansa kansainvälistä yhteistyötä ja vuoropuhelua, mutta se osoittaa myös olevansa valmis torjumaan hyvän kauppataidan vastaisia käytäntöjä ja ulkomaisia tukia, jotka heikentävät tasapuolisia toimintaedellytyksiä sisämarkkinoilla.

Tämä ennennäkemätön vuosi on myös osoittanut, että **vihreän ja digitaalisen siirtymän liiketoimintamalli on vankempi kuin koskaan**. Keskipitkällä aikavälillä kaikesta liiketoiminnasta on tultava kestävä, ja monien perinteisten liiketoimintamallien häiriintyminen covid-19-pandemian vuoksi ravistelee vanhoja tottumuksia ja kiihdyttää näin vihreään talouteen siirtymistä. On keskeisen tärkeää toteuttaa toimia, joilla varmistetaan kilpailukykyisesti hinnoitellun puhtaan energian turvattu ja riittävä saatavuus koko sisämarkkinoilla, jotta EU kykenee pönkittämään teollisia vahvuuksiaan siirtymän aikana. Ammattitaitoinen työvoima on keskeisessä asemassa onnistuneen siirtymän toteuttamisessa, ja näin myös tuetaan Euroopan teollisuuden kilpailukykyä ja luodaan laadukkaita työpaikkoja. Digitalisaatiolla on strateginen asema taloudellisen toiminnan jatkumisessa, ja se on muuttanut perusteellisesti tapaa, jolla liiketoimintaa harjoitetaan. Vaarana on, että taloudet, yritykset ja työntekijät jäävät jälkeen, kun siirtymä nopeutuu. Digitaalisten ja vihreiden liiketoimintamallien ja teknologioiden ansiosta siirtymän jo toteuttaneet yritykset ovat muita edullisemmassa asemassa, ja muutoksen kärjessä olevat yritykset saavat ratkaisevan tärkeän etulyöntiaseman. Kuluttajien kasvava tietoisuus siirtymästä ja se, että he vaativat siirtymää, ovat myös mahdollisuus, jota on hyödynnettävä.

¹⁵ OECD:n analyyseissä on vahvistettu, että globaalit arvoketjut maksimoivat taloudellisen tehokkuuden ja ovat lisäksi olennaisen tärkeitä kriisiaikoina, koska ne vaimentavat häiriöitä, tarjoavat mukautumisvaihtoehtoja ja vauhdittavat elpymistä. Ks. ”Shocks, risks and global value chains: insights from the OECD METRO model”, kesäkuu 2020.

Muutosvalmius on korkealla tasolla. Tavoitteena on edelleen kilpailukykyinen kestävyys, jonka uudet – usein digitaaliset – teknologiat ja palvelut mahdollistavat. Yrityksillä on parhaat edellytykset päättää, miten ne voivat tulla kilpailukykyisiksi ja alansa johtajiksi ja löytää ratkaisuja haasteisiinsa. Teollisuuspolitiikassa olisi tarvittaessa hyödynnettävä **julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden joustavia muotoja ja uusia yhteistyömuotoja** yksityisen ja julkisen sektorin välillä, jotta voidaan vauhdittaa sellaisten innovatiivisten ratkaisujen toteuttamista, joita ei muutoin saavutettaisi. Osallistavassa siirtymässä keskeisessä asemassa on hyvin toimiva työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu.

Teollisuuden suuntausten ja kilpailukyvyn seuranta

Vuotuisessa sisämarkkinaraportissa määritellään joukko keskeisiä suorituskykyindikaattoreita (KPI), jotka perustuvat julkisesti saatavilla oleviin tietoihin ja joiden avulla voidaan analysoida talouden kehitystä ja seurata saavutettua edistystä. Niissä keskitytään kilpailukykyyn, sisämarkkinoiden yhdentymiseen, pk-yrityksiin, vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä talouden häiriönsietokykyyn. KPI-indikaattoreiden perusteella saadaan myös ennakoiva näkemys, joka perustuu investointeihin ja luottamusindikaattoriin, ja voidaan tehdä katsaus EU:n talouden tulokseen vertaamalla sitä kansainvälisiin kumppaneihin ja analysoimalla teollisuuden ekosysteemien ominaisuuksia. Komissio analysoi säännöllisesti näitä indikaattoreita, ja tämän kautta saadaan strateginen näkemys EU:n taloudesta, voidaan ennakoida haasteita ja tuotetaan tietoa poliittisten ja investointipäätösten pohjaksi.

Kriisillä on pitkäkestoisia vaikutuksia, mutta EU:n elpyminen on jo käynnistynyt. Useissa teollisuuden ekosysteemeissä liikevaihto on lähes saavuttanut covid-19-pandemiaa edeltäneen tason, joskin kasvudynamiikka on edelleen hieman vaimeaa. Positiivisia merkkejä näkyy myös talouden ilmapiirin analyysissä, joka huhtikuussa 2021 osoittaa tilanteen kohentumista kaikissa ekosysteemeissä (ks. kaavio 1). On kuitenkin keskeisen tärkeää seurata edelleen elpymisen kehityssuuntaa kaikissa ekosysteemeissä. Tiedot osoittavat, että vaikka julkisilla toimilla on onnistuttu rajoittamaan työttömyyttä ja konkursseja, äkillisten irtisanomisten ja maksukyvyttömyystilanteiden riski on kasvanut.

Komissio seuraa olemassa olevien seurantavälineiden (esim. sisämarkkinoiden tulostaulun) avulla EU:n talouden kilpailukyvyn keskeisiä indikaattoreita ja erityisesti seuraavia:

- **sisämarkkinoiden yhdentyminen** EU:n sisäistä kauppaa tai jäsenvaltioiden hintahajontaa koskevien indikaattoreiden perusteella; tarkoituksena on arvioida suotuisaa liiketoiminta- ja innovointiympäristöä edistävää politiikkaa
- **tuottavuuden kasvu** työvoiman tuottavuuden perusteella
- **kansainvälinen kilpailukyky** EU:n globaalin markkinaosuuden tai EU:n ulkopuolelle suuntautuvan kaupan perusteella; tarkoituksena on tukea politiikkaa, jolla edistetään avointa ja tasapuolista pääsyä vientimarkkinoille
- **julkiset ja yksityiset investoinnit** julkisia nettoinvestointeja ja yksityisiä nettoinvestointeja (% BKT:stä) koskevien tietojen perusteella; tarkoituksena on havainnollistaa talouden mahdollinen muuttuminen vihreän ja digitaalisen siirtymän tavoitteiden mukaisesti
- **T&K-investoinnit** julkisten ja yksityisten T&K-menojen (% BKT:stä) perusteella; tarkoituksena on tukea innovointia.

3. VAHVISTETAAN SISÄMARKKINOIDEN HÄIRIÖNSIETOKYKYÄ

Parannetaan sisämarkkinoiden kriisivalmiutta

Sisämarkkinat ovat EU:n tärkein voimavara. Ne tarjoavat yrityksille varmuutta, mittakaavaetuja ja globaalien ponnahduslaudan ja kuluttajille laajan valikoiman laadukkaita tuotteita. Niitä ei kuitenkaan voida pitää itsestäänselvyytenä. Varsinkin pandemian alkuvaiheessa yritykset ja kansalaiset kärsivät rajojen sulkemisesta, toimitushäiriöistä ja ennakoitavuuden puutteesta.

Olemassa olevien sisämarkkinavälineiden hyödyllisyydestä huolimatta kriisi osoitti, että niitä on varaa parantaa hätätilanteita varten. Kuten puheenjohtaja Ursula von der Leyen ilmoitti helmikuussa 2021¹⁶, komissio ehdottaa **sisämarkkinoiden hätäapuvälinettä**, jolla tarjotaan rakenteellinen ratkaisu ja varmistetaan ihmisten, tavaroiden ja palvelujen saatavuus ja vapaa liikkuvuus mahdollisissa tulevissa kriiseissä. Välineellä olisi varmistettava parempi tiedonvaihto, koordinointi ja solidaarisuus, kun jäsenvaltiot hyväksyvät kriisiin liittyviä toimenpiteitä. Sillä autetaan lieventämään sisämarkkinoihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia, muun muassa varmistamalla toimivampi hallintotapa. Sillä olisi myös luotava mekanismi, jonka kautta Euroopassa voidaan puuttua kriittisten tuotteiden pulaan vauhdittamalla tuotteiden saatavuutta (esim. asettamalla ja jakamalla standardeja, tekemällä nopeampia vaatimustenmukaisuuden arviointeja) ja tiivistämällä yhteistyötä julkisissa hankinnoissa. Se linjataan muiden asiaankuuluvien poliittisten aloitteiden kanssa, jollaisia ovat tuleva ehdotus terveysalan hätätilanteiden valmiusviranomaisen (HERA) perustamisesta ja tuleva liikenteen ja liikkuvuuden varautumissuunnitelma, sekä kansainvälisten käytäntöjen kanssa, joilla on tarkoitus puuttua hätätilanteisiin tai varmistaa kriittisten tuotteiden saatavuus ja nopeuttaa sitä.

Kaavio 2 Sisämarkkinoiden hätäapuvälineen keskeiset osatekijät

Vauhditetaan elpymistä hyvin toimivilla sisämarkkinoilla

Viime vuosi vahvisti tarvetta poistaa jäljellä olevat merkittävät esteet, jotka haittaavat sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa.¹⁷ Hyvin toimivien sisämarkkinoiden saavuttaminen edellyttää sitkeitä toimia useilla rintamilla:

- nykyisten sisämarkkinasääntöjen noudattamisen pysyvä hallinnointi;

¹⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_21_745

¹⁷ ks. SWD(2020) 54 final ja SWD(2021) 351, ”Annual Single Market Report 2021”.

- jatkuvat investoinnit integraation syventämiseen aloilla, joilla on eniten mahdollisuuksia;
- nykyisten toimintatapojen mukauttaminen perustelluissa tapauksissa;
- uudet strategiat tarvittaessa (esim. vihreän ja digitaalisen siirtymän tueksi).

Komissio arvioi toistuvasti kunkin ekosysteemin suurimpia esteitä osana vuotuista sisämarkkinaraporttiaan, mutta palvelualaan on kiinnitettävä erityishuomiota sen koon vuoksi¹⁸ ja siksi, että se on vuorovaikutuksessa tavaroihin ja se on luonteeltaan ekosysteemien välinen.

Rajoituksiin ja esteisiin ollaan puuttumassa uuden **sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon valvontaa käsittelevän työryhmän (SMET)**¹⁹ ja muiden asiaankuuluvien toimien²⁰ avulla. Edistyminen on ollut viime vuosina liian hidasta useilla keskeisillä aloilla, etenkin palvelualalla. **Palveludirektiivin** täytäntöönpanon valvonnan avulla varmistetaan, että jäsenvaltiot noudattavat voimassa olevia velvollisuuksiaan, esimerkiksi ilmoitusvelvollisuutta, jotta voidaan tunnistaa ja poistaa uusia mahdollisia sääntelyesteitä.

Liike-elämän palvelujen, kuten insinööri-, arkkitehti-, tietotekniikka- ja lakiasianpalvelujen, osuus EU:n BKT:stä on jopa 11 prosenttia, ja ne ovat yritysten kilpailukyvyn kannalta olennaisia. Niitä kuitenkin jarrutetaan rajoittavilla kansallisilla säännöillä, kuten tiukoilla markkinoillepääsyä ja ammatinharjoittamista koskevilla vaatimuksilla.²¹ Tavarointa koskevista eurooppalaisista standardeista on ollut suuri hyöty yrityksille ja kuluttajille, koska ne ovat parantaneet laatua ja turvallisuutta, lisänneet avoimuutta, vähentäneet kustannuksia ja avanneet markkinoita yrityksille, mutta eurooppalaisten palvelustandardien osuus kaikista standardeista on vain noin 2 prosenttia. Palvelustandardeissa vahvistetaan tekniset vaatimukset, esimerkiksi laatuun, suorituskykyyn, yhteentoimivuuteen, ympäristönsuojeluun ja terveyden tai turvallisuuden suojeluun liittyvä taso. Niillä voidaan parantaa kuluttajien luottamusta ja lisätä Euroopan palvelumarkkinoiden yhdentymistä. Niillä voidaan poistaa esteitä, jotka liittyvät moninkertaisesti kansallisiin sertifiointivaatimuksiin. Komissio tarkastelee, mitä etuja saataisiin **lainsäädäntöehdotuksesta, jolla säänneltäisiin keskeisiä liike-elämän palveluja yhdenmukaistettujen standardien tuella**. Se aloittaa arvioinnin liike-elämän palveluista, joissa yhdenmukaistetut standardit voisivat tuoda eniten lisäarvoa.²²

EU:n lainsäädännössä taataan tietyt pakolliset oikeudet ja työehdot, joita sovelletaan lähetettyihin työntekijöihin kaikkialla EU:ssa, mutta sidosryhmiltä saadussa palautteessa tuodaan jatkuvasti esiin hallinnollisia vaikeuksia, joita liittyy **työntekijöiden lähettämiseen työhön toiseen jäsenvaltioon**. Yritysten kannalta saattaa olla hankalaa lähettää insinöörejä tai teknistä henkilöstöä yrityksiin tai loppukäyttäjien palvelukseen toiseen jäsenvaltioon, esimerkiksi rakennusalalla. Komissio tekee edelleen yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa sen varmistamiseksi, että työntekijöiden lähettämistä työhön toiseen jäsenvaltioon koskeva direktiivi saatetaan asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä ja pannaan täytäntöön.²³ Komissio tekee

¹⁸ Sen osuus EU:n BKT:stä ja työllisyydestä on 70 prosenttia.

¹⁹ SMET on korkean tason foorumi, jonka puitteissa komissio ja jäsenvaltiot etsivät yhdessä ratkaisuja sisämarkkinoiden esteisiin, jotka johtuvat valvonnan tai täytäntöönpanon puutteista. Ensimmäisen vuotensa aikana sillä oli tärkeä rooli arvioitaessa jäsenvaltioiden toimenpiteitä rajoilla ja matkustusrajoituksia koskevia toimenpiteitä, jotka rajoittavat vapaata liikkuvuutta EU:n sisällä.

²⁰ ”Annual Single Market Report 2021”, liite I (SWD(2021) 351).

²¹ ”Annual Single Market Report 2021” (SWD(2021) 351) ja COM(2020) 93.

²² Prioriteettialojen määrittämiseksi tehtäisiin perusteellinen analyysi yhdenmukaistettujen standardien mahdollisuuksista edistää rajatylittävää toimintaa, markkinapotentiaalia ja markkinoiden avaamista sekä yleisiä taloudellisia etuja, myös pk-yritysten ja naisryttäjien kannalta. Vaikutuksia työoloihin ja työntekijöiden oikeuksiin pohditaan perusteellisesti.

²³ COM(2019) 426 final.

yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa laatiakseen **sähköisessä muodossa olevan yhtenäisen lomakkeen**, jolla ilmoitetaan työntekijän lähettämisestä. Tällä ei vaaranneta oikeudellista kehystä eikä sillä varmistettua työntekijöiden suojelua. Tällainen digitaalinen lomake voitaisiin aluksi ottaa käyttöön vapaaehtoisesti.

Kriisissä on tullut myös esiin, että tehokas **markkinavalvonta** on keskeistä, kun jäsenvaltioiden viranomaiset ovat todenneet yhä useampia vaatimustenvastaisia ja vaarallisia tuotteita. Tämä koski esimerkiksi joitakin henkilönsuojaimia ja lääkinällisiä laitteita, joiden kysyntä oli suurta. Viranomaisten koordinoinnin, investointien, resurssien ja digitalisoinnin tehostaminen niin sisämarkkinoilla kuin unionin rajoilla on sen vuoksi ensisijaisen tärkeää.²⁴ Komissio tukee markkinavalvontaviranomaisia ja kannustaa niitä tehostamaan **tuotetarkastusten ja tiedonkeruun digitalisointia** ja käyttämään uusinta teknologiaa vaatimustenvastaisten ja vaarallisten tuotteiden jäljittämiseen, kuten sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon valvontaa koskevassa toimintasuunnitelmassa esitettiin. Tuoteturvallisuutta ja vaatimustenmukaisuutta koskevien tietojen digitalisointiin investoiminen on tärkeää myös siksi, että voidaan parantaa tuotteiden jäljitettävyyttä ja valvontaa. Lisäksi tarvitaan asiaa koskevien valmiuksien kehittämistä, jotta taataan tehokkaat ja toimivat tarkastukset.

Pk-yritykset ovat merkittävä innovoinnin moottori eri ekosysteemeissä, minkä vuoksi ne on otettava huomioon kaikissa tämän strategian mukaisissa toimissa. Horisontaalisesti tämä otetaan huomioon kiinnittämällä lisähuomiota sääntelystä aiheutuvaan rasitteeseen parempaa sääntelyä koskevassa komission tarkistetussa lähestymistavassa: EU:n päätöksenteossa on omaksuttu ”yksi sisään, yksi ulos” -periaate, jolla kiinnitetään päättäjien huomio lainsäädännön soveltamisen vaikutuksiin ja siitä aiheutuviin kustannuksiin, etenkin pk-yrityksille.²⁵

Pk-yrityksiä koskevassa strategiassa komissio korosti, että on parannettava oikeudenmukaisuutta yritysten välisissä suhteissa ja tuettava pk-yrityksiä, joilla on suurempi riski joutua epäreilujen liiketoimintakäytäntöjen ja -ehtojen kohteeksi niin verkossa kuin sen ulkopuolella, koska ne ovat neuvotteluvoimaltaan epäsymmetrisiä suurempiin organisaatioihin nähden. Kriisi osoitti erityisesti **sähköisen kaupankäynnin** merkityksen ja tarpeellisuuden. Digitaalisia palveluja koskevassa säädöksessä ehdotetaan ensimmäistä kertaa yhteisiä sääntöjä välittäjien velvollisuuksista ja vastuusta sisämarkkinoilla. Tämä avaa mahdollisuuksia kaikille yrityksille, myös pk-yrityksille, ja varmistaa kaikkien käyttäjien suojelun korkean tason. Säädöksessä ehdotetaan myös yhdenmukaistettuja sääntöjä, joissa määritellään ja kielletään digitaalisina portinvartijoina toimivien alustojen tietyt käytännöt, joilla voidaan estää arvokkaiden ja innovatiivisten palvelujen saattaminen kuluttajien saataville tai hidastaa sitä. Tavoitteena on varmistaa sisämarkkinoiden moitteeton toiminta edistämällä toimivaa kilpailua digitaalimarkkinoilla ja erityisesti kilpailullista ja oikeudenmukaista verkkoalustaympäristöä. Komissio kehottaa muita lainsäätäjiä hyväksymään säädöksen nopeasti.

Maksuviivästykset pahenivat kriisin aikana, ja niistä aiheutuu pk-yrityksille lisärasitetta. EU:n **maksuviivästyksen seurantakeskus**, joka seuraa kohtuuttomia maksukäytäntöjä²⁶ ja analysoi, miten maksuviivästykset jakautuvat toimitusketjussa, laajentaa toimintaansa rakennusalan ekosysteemistä muihin ekosysteemeihin. Kohtuuttomat maksukäytännöt pahentavat

²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1020, annettu 20. kesäkuuta 2019, markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta.

²⁵ Sääntelyn parantaminen: yhteistyöllä parempaa lainsäädäntöä (COM(2021) 219),

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/better_regulation_joining_forces_to_make_better_laws_en_0.pdf

²⁶ Yksi maksuviivästyksen perussyistä.

maksuviivästyksiä ja johtavat usein pitkiin riitoihin²⁷, ja näihin puuttumiseksi komissio laatii ja toteuttaa vaihtoehtoisia riidanratkaisujärjestelmiä koskevan pilottihankkeen.

Taloudellinen paine ja maksukyvyttömyys todennäköisesti lisääntyvät vuonna 2021, kun tukitoimista luovutaan asteittain.²⁸ Erityisesti ylivelkaantumisen riski ja pääoman tarve voivat korostua pk-yrityksissä. Konkurssien lisääntyminen voi vaikuttaa merkittävästi koko toimitusketjuun. Tämä edellyttää sellaisten toimenpiteiden suunnittelua ja koordinoitua, joilla vastataan tuleviin haasteisiin oikeasuhteisesti. Komissio aikoo määrätietoisesti saada liikkeelle merkittävästi investointeja, ja InvestEU-ohjelman pk-yritysten osio voi synnyttää 45 miljardin euron edestä investointeja pk-yrityksiin vuoden 2023 loppuun mennessä.

Jotta voitaisiin puuttua pk-yritysten **maksukyvyttömyys**riskiin, komissio edistää tiedonvaihtoa sellaisia toimenpiteitä ja kannustimia koskevista hyvistä käytännöistä, joiden avulla useissa jäsenvaltioissa tuki on kohdennettu elinkelpoisiin yrityksiin. Komissio tarkastelee mahdollisuuksia, joilla pk-yrityksille voitaisiin antaa pääomatukea²⁹ InvestEU:n rahoitustuotteiden kautta, ja kehottaa jäsenvaltioita osallistumaan EU:n laajuisiin toimiin. Myös REACT-EU:sta tarjotaan kohdennettua tukea pk-yrityksille.

Jäsenvaltioilla on useita mahdollisuuksia myöntää pääomatukea **kansallisista tukijärjestelmistä** innovatiivisten pk-yritysten ja midcap-yritysten vakavaraisuuden ja kasvun vahvistamiseksi valtiontukisääntöjen mukaisesti, myös tilapäisten valtiontukipuitteiden mukaisesti. Tällaisia ovat esimerkiksi järjestelmät, joista myönnetään julkisia takauksia yksityisille sijoitusrahastoille. Tarkoituksena on, että valtio myöntää takauksen yksityisen rahoituksen houkuttelemiseksi eikä anna itse pääomaa. Vaihtoehtoisesti jäsenvaltiot voivat päättää myöntää tiettyjä takaisin maksettavia välineitä, jotka voidaan myöhemmin muuntaa avustuksiksi yritysten elpymisen ja takaisinmaksukyvyyn mukaan.

Komission toimet pääoman sisämarkkinoiden toteuttamiseksi edistyvät edelleen. Komissio on esimerkiksi vauhdittamassa pk-yritysten pääomarahoitukseen liittyviä toimia muun muassa laajentamalla tukea laajentumisvaiheen pääomaan, strategiisiin investointeihin ja listautumisantiin. Näin synnytetään investointeja vihreään ja digitaaliseen teknologiaan pk-yritysten kaikissa vaiheissa startup-vaiheesta kasvu- ja laajentumisvaiheeseen ja siirtymiseen julkisille markkinoille. Julkisen ja yksityisen sektorin listautumisantirahastolla tuetaan pk-yrityksiä ja midcap-yrityksiä listautumisprosessissa ja sen jälkeen.³⁰ EIP-ryhmä julkaisee ehdotuspyyntöjä asiasta kiinnostuneille rahastonhoitoryhmille vuoden 2021 jälkipuoliskolla.

Myös verotuksella on ratkaiseva merkitys oikeudenmukaisuuden ja kasvun varmistamisessa: yritysverotusta 2000-luvulla koskevassa tulevassa tiedonannossa esitetään konkreettisia suunnitelmia näiden molempien tavoitteiden tukemiseksi. Siihen sisältyy myös pk-yrityksiä koskevia konkreettisia toimenpiteitä.

²⁷ Seurantakeskuksen mukaan EU:n rakennusalan ekosysteemin riidat ovat kestoltaan maailman pisimpiä (riidan ratkaisu kestää keskimäärin 20 kuukautta).

²⁸ Arvioiden mukaan kaikista yrityksistä 11,4 prosenttia poistuu markkinoilta, kun tuki päättyy, elleivät ne löydä uusia luotonsaantimahdollisuuksia. ”Annual Single Market Report 2021” (SWD(2021) 351).

²⁹ Sellaisille yrityksille, joihin InvestEU-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan g alakohdan mukaan covid-19-kriisi vaikutti negatiivisesti ja jotka eivät olleet vaikeuksissa valtiontukisääntöjen mukaan vuoden 2019 lopussa.

³⁰ ”A Public-Private Fund to Support the EU IPO Market for SMEs” – Euroopan komission tutkimus saatavilla osoitteessa https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities_en; tutkimuksen mukaan julkisen ja yksityisen sektorin listautumisantirahasto, jonka julkinen rahoitus on noin 740 miljoonaa euroa, voisi lisätä pk-yritysten ja midcap-yritysten listautumisantia 10 prosenttia Euroopassa.

EU:n kilpailupolitiikalla on keskeinen tehtävä: sen avulla pidetään yllä tasapuolisia toimintaedellytyksiä ja taataan yritysten innovointia ja kasvua tukevat sisämarkkinat. Kilpailun säilyminen sisämarkkinoilla edistää EU:n yritysten häiriönsietokykyä ja kilpailukykyä globaaleilla markkinoilla. Komissio seuraa jatkossakin tilapäisten valtiontukipuitteiden soveltamista (voimassaoloa jatkettu vuoden 2021 loppuun) ja covid-19-pandemiaan liittyvien valtiontukitoimenpiteiden täytäntöönpanoa. Tarkoituksena on lopettaa kriisitukitoimenpiteet asteittain tilanteen salliessa siten, että vältetään liian jyrkät vaikutukset.

KESKEISET TOIMET	AIKATAULU
Sisämarkkinoiden hätäapuväline	Vuoden 2022 ensimmäinen neljännes
Vuotuinen sisämarkkinaraportti	Vuosittain
Mahdollinen yhteinen lomake/malli työntekijöiden lähettämistä koskevaa ilmoitusta varten	Vuoden 2022 ensimmäinen neljännes
EU:n ja tuontituotteiden sisämarkkinavalvonnan vahvistaminen	Vuoden 2022 viimeinen neljännes
InvestEU:n mukaiset toimet pääomatuen ja -rahoituksen antamiseksi pk-yrityksille	Käynnissä

4. RIIPPUUKSIIN PUUTTUMINEN: AVOIN STRATEGINEN RIIPPUMATTOMUUS KÄYTÄNNÖSSÄ

Kauppan ja investointien avoimuus on merkittävää tuonti- ja vientitoimintaa harjoittavan EU:n vahvuus ja sen kasvun ja häiriönsietokyvyn lähde. Covid-19-pandemia vaikutti kuitenkin kielteisesti globaaleihin toimitusketjuihin ja johti siihen, että joistakin tuotteista oli pulaa Euroopassa. EU:n on parannettava avointa strategista riippumattomuuttaan keskeisillä aloilla, kuten vuoden 2020 teollisuusstrategiassa korostettiin.³¹

Kriisi korosti myös tarvetta vahvistaa EU:n **kykyä vastata kriisiin ja toimia tarvittavalla tavalla**. Terveysalan ekosysteemin toimitusketjussa nopeasti kasvaneen kysynnän ja toimitus- ja työvoimapulan vuoksi esiintyneet häiriöt olivat erityisen haastavia, vaikka EU toteutti ennakoivia toimia sen varmistamiseksi, että (globaalit) kuljetusreitit ja toimitusketjut pysyisivät mahdollisimman avoimina ja turvattuina. Tuoreemmat haasteet, kuten puolijohteiden puute autoteollisuudessa, osoittavat, että Euroopalla on myös muita erityisriippuvuuksia. Pandemia paransi tietoisuutta asiasta ja sai maat, esimerkiksi Yhdysvallat³², tarkastelemaan uudelleen asemaansa globaaleissa arvoketjuissa.

EU:lla on myös merkittäviä vahvuuksia ja valmiuksia. EU:n tietyistä riippuvuuksista huolimatta muut maat ovat myös riippuvaisia EU:sta ("käänteiset riippuvuudet"). Keskinäiset riippuvuussuhteet voivat olla vakauttava tekijä globaaleissa arvoketjuissa. EU:lla on myös kumppaneidensa kanssa samoja ulkomaisia riippuvuussuhteita ("yhteiset riippuvuudet"). Ne tarjoavat mahdollisuuksia tehostaa yhteistyötä samanmielisten kumppanien kanssa ja löytää molempia osapuolia hyödyttäviä ratkaisuja.

³¹ Komission vuoden 2021 strategisessa ennakointiraportissa esitetään pitkän aikavälin monialaiset näkymät Euroopan avoimen strategisen riippumattomuuden vahvistamiseksi.

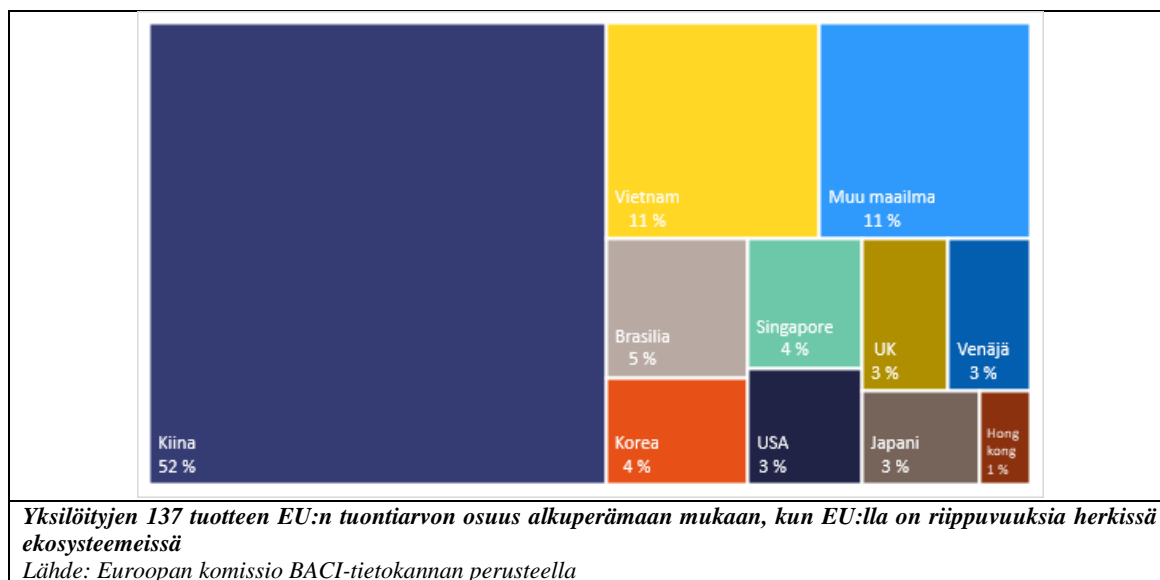
³² "Executive Order on America's Supply Chains".

Strategisten riippuvuuksien ja valmiuksien kartoittaminen

Jotkin häiriöt yllättivät Euroopan ja osoittivat, että on tarpeen **ymmärtää paremmin, mitkä sen strategiset riippuvuudet ovat**, miten ne voivat kehittyä tulevaisuudessa ja missä määrin ne voivat johtaa EU:n haavoittuvuuteen. Strategiset riippuvuudet vaikuttavat EU:n keskeisiin etuihin, etenkin terveyden³³, vaarattomuuden ja turvallisuuden osalta, sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta keskeisten tuotantopanosten ja teknologian saatavuuteen.

Eurooppa-neuvoston pyynnöstä komissio on tehnyt kauppätietojen perusteella alhaalta ylöspäin suuntautuvan analyysin, josta saadaan alustava käsitys tämän ongelman laajuudesta. Analyysissä yksilöidään EU:hun tuoduista 5 200 tuotteesta herkkiin ekosysteemeihin kuuluvat 137 tuotetta (joiden osuus EU:n tavaratuonnin kokonaisarvosta on 6 prosenttia), joista EU on erittäin riippuvainen, pääasiassa energiavaltaisessa teollisuudessa (kuten raaka-aineet³⁴) ja terveysalan ekosysteemeissä (kuten lääkkeiden vaikuttavat aineet), sekä muita tuotteita, jotka ovat tärkeitä vihreän ja digitaalisen siirtymän tukemisen kannalta.

Noin puolet näistä tuotteista on peräisin Kiinasta, jonka jälkeen tulevat Vietnam ja Brasilia. Tuotteista 34 (joiden osuus EU:n tavaratuonnin kokonaisarvosta on 0,6 prosenttia) on kuitenkin mahdollisesti muita haavoittuvampia, kun otetaan huomioon, että niitä saattaa olla vaikea hankkia monipuolisemmin ja korvata EU:n tuotannolla. Näistä tuotteista noin 20 on raaka-aineita ja kemikaaleja, jotka kuuluvat energiavaltaisen teollisuuden ekosysteemiin, ja suurin osa jäljelle jäävistä tuotteista kuuluu terveysalan ekosysteemiin (kuten lääkkeiden vaikuttavat aineet ja muut terveyteen liittyvät tuotteet). Analyysissä tulee esiin myös edistyneeseen teknologiaan, kuten pilvipalveluihin ja mikroelektroniikkaan, liittyviä haasteita ja riippuvuuksia, jotka liittyvät pääasiassa globaaliin markkinarakenteeseen.

Analyysissä tuodaan esiin myös sisämarkkinoiden mahdollisten sisäisten riippuvuuksien ongelma, joka liittyy toiminnan keskittämiseen yksittäisten yritysten tasolla. Tällaisissa

³³ Euroopan lääkestrategiassa esitetään toimia näiden ongelmien ratkaisemiseksi lääketuotteiden osalta (COM(2020) 761).

³⁴ Komissio julkaisee yksityiskohtaisen lisäanalyysin energia-alan kriittisistä toimitusketjuista kesään 2021 mennessä. Analyysissä tulee esiin, että kriittiset raaka-aineet ja jalostetut materiaalit ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan varmistaa energiaturvallisuus ja puhtaaseen energiaan siirtyminen.

tapauksissa EU:n kilpailupolitiikalla ja sen täytäntöönpanolla voi olla merkittävä rooli, jotta voidaan puuttua tällaisiin sisäisiin riippuvuuksiin liittyviin mahdollisiin riskeihin varmistamalla, että markkinat pysyvät avoimina ja niillä esiintyy kilpailua.

Tähän asiakirjaan liitettyssä komission yksikköjen valmisteluasiakirjassa³⁵ esitetään **kuusi perusteellista tarkastelua strategisilla aloilla**, joita ovat **raaka-aineet, akut, lääkkeiden vaikuttavat aineet, vety, puolijohtimet sekä pilvipalvelu- ja reunalaskentateknologia**. Ne tarjoavat lisätietoa strategisten riippuvuuksien alkuperästä ja vaikutuksista. Komissio pyrkii syventämään analyysiä ja käsittelemään tarkemmin yksilöityjä strategisia riippuvuuksia yhdessä jäsenvaltioiden, elinkeinoelämän ja työmarkkinaosapuolten kanssa, myös teollisuusfoorumin tuella, tai lääkkeiden toimitusvarmuutta³⁶ koskevan jäsenneen vuoropuhelun ja lääkestrategian kautta.

Komissio käynnistää keskeisillä aloilla esiintyviä mahdollisia riippuvuuksia koskevien **perusteellisten tarkastelujen toisen vaiheen**, jossa käsitellään tuotteita, palveluita tai teknologiaa, jotka ovat keskeisiä vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta, kuten uusiutuvat energialähteet, energian varastointi ja kyberturvallisuus. Kriittisten teknologioiden seurantakeskuksen³⁷ kautta toteutettava seurantajärjestelmä ja säännöllinen tarkasteluprosessi kattavat sekä nykyiset riippuvuudet että tulevien (teknologisten) riippuvuuksien riskit.

Välineet strategisten riippuvuuksien vähentämiseksi ja estämiseksi

Useimmissa tapauksissa teollisuus itse pystyy parhaiten – yritysten toimintaperiaatteiden ja päätösten kautta – parantamaan häiriönsietokykyään ja vähentämään mahdollisia riippuvuuksia, jotka voivat johtaa haavoittuvuuksiin, esimerkiksi monipuolistamalla hankintalähteitä, lisäämällä uusioraaka-aineiden käyttöä ja käyttämällä korvaavia tuotantopanoksia. Joissakin tilanteissa tuotannon keskittäminen tai hankintojen suorittaminen vain yhdeltä maantieteelliseltä alueelta johtuu vaihtoehtoisten toimittajien puutteesta.

Strategisesti tärkeillä aloilla komissio määrittelee julkisen politiikan toimenpiteitä, joilla voidaan tukea teollisuuden pyrkimyksiä puuttua näihin riippuvuuksiin ja kehittää strategisia kapasiteettitarpeita: monipuolistetaan kysyntää ja tarjontaa hyödyntämällä eri kauppakumppaneita mahdollisuuksien mukaan mutta lisätään myös varastointia ja riippumatonta toimintaa tarpeen mukaan. Tällaisten toimenpiteiden olisi yleensä perustuttava sellaisten **toimien yhdistelmään**, jotka ovat kohdennettuja ja oikeasuhteisia ekosysteemin tarpeiden ja tunnistettujen riskien mukaan. Komissio tekee tiivistä yhteistyötä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa ja kartoittaa toimenpiteitä, joilla lujitetaan EU:n asemaa globaaleissa arvoketjuissa, myös vahvistamalla ja monipuolistamalla ulkoista kauppaa ja luomalla uusia mahdollisuuksia myös matalan ja keskitulotason maille. Myös kiertotalouden kehittäminen ja resurssitehokkuuden parantaminen auttavat vähentämään riippuvuuksia ja vahvistamaan häiriönsietokykyä. Lisäksi näiden toimenpiteiden olisi annettava EU:lle mahdollisuus vahvistaa omia valmiuksiaan käyttämällä perustana täysin toimivien sisämarkkinoiden vahvuuksia avoimilla ja kilpailuilla markkinoilla. EU hyödyntää erityissuhteitaan lähimpiin naapureihinsa, etenkin niihin, jotka ovat jo sitoutuneet yhdenmukaistamaan sääntelyään EU:n sääntelyn kanssa.

³⁵ Komission yksikköjen valmisteluasiakirja ”Strategic dependencies and capacities” (SWD(2021) 352).

³⁶ https://ec.europa.eu/health/human-use/strategy/dialogue_medicines-supply_en.

³⁷ Siviili-, puolustus- ja avaruusteollisuuden välisiä synergioita koskeva toimintasuunnitelma (COM(2021) 70).

Komissio pyrkii kauppapolitiikan uudelleentarkastelussa³⁸ esitetyn mukaisesti monipuolistamaan kansainvälisiä toimitusketjuja ja **solmimaan kansainvälisiä kumppanuuksia** valmiuksien parantamiseksi.

EU voi aloilla, joilla sillä on kumppaneidensa kanssa yhteisiä riippuvuuksia,³⁹ päättää yhdistää resursseja ja rakentaa vahvempia ja monipuolisempia vaihtoehtoisia toimitusketjuja lähimpien liittolaisten ja kumppanien kanssa. Transatlanttiset suhteet sekä laajentumis- ja naapuruuspolitiikka ovat tällaisten toimien kulmakivenä, kuten myös vapaakauppasopimukset muiden kumppanien ja kauppablokkien kanssa. Ensin mainitun osalta yhteistyöfoorumina voisi toimia ehdotettu EU:n ja Yhdysvaltojen kauppaa- ja teknologianeuvosto.

Komissio tarkastelee lähemmin myös käänteisiä riippuvuuksia ja kartoittaa aloja, joilla muut maat ovat riippuvaisia EU:sta. Kun tällaisia keskinäisiä riippuvuuksia ymmärretään paremmin, saadaan lisää tietoa EU:n politiikkatoimia varten.

Komissio tukee jatkossakin **teollisia alliansseja** strategisilla aloilla, joilla tällaisia alliansseja pidetään parhaana välineenä vauhdittaa toimia, joita ei muutoin kehitettäisi, ja joilla niiden avulla houkutellessa yksityisiä investoijia keskustelemaan uusista liiketoimintakumppanuuksista ja -malleista avoimesti ja läpinäkyvästi ja täysin kilpailusääntöjen mukaisesti ja joilla niillä voidaan synnyttää innovaatioita ja korkealaatuisia työpaikkoja. Komissio kiinnittää erityishuomiota allianssien osallistavuuteen startup-yritysten ja pk-yritysten osalta. Tällaisilla alliansseilla olisi täydennettävä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia⁴⁰ ja tarjottava laaja ja avoin foorumi, jotta voidaan laatia strategisia suunnitelmia ja tehostaa tutkimusta, kehitystä ja innovointia koskevien investointisuunnitelmien koordinoitua teknologian alalla tietyissä ekosysteemeissä. Niistä kuudesta alasta, joista komissio esittää perusteellisia tarkasteluja tässä tiedonannossa, se on jo kolmella käynnistänyt teollisia alliansseja: raaka-aineiden, akkujen ja vedyn alalla.

Näiden myönteisten kokemusten pohjalta komissio valmistelee digitaalialalla kahden sellaisen allianssin käynnistämistä, joista ilmoitettiin jo uudessa teollisuusstrategiassa ja digitaalista vuosikymmentä koskevassa tiedonannossa: **prosessoreita ja puolijohdeteknologiaa koskeva allianssi** sekä **teollista dataa ja pilvipalvelu- ja reunalaskentateknologiaa koskeva allianssi**. Allianssit tuovat yhteen laajan joukon sidosryhmiä, ja niillä autetaan EU:ta saavuttamaan mikroelektroniikkaan liittyvät keskeiset tavoitteet ja vahvistamaan Euroopan teollisuuden asemaa globaaleilla pilvipalvelu- ja reunalaskentateknologian markkinoilla. Tarkoituksena on puuttua suuntaukseen, jossa datankäsittelykapasiteetti jakaantuu entistä hajautetummin, ja tarpeeseen mahdollistaa federoidut ja myyjistä riippumattomat pilvipalvelujen ekosysteemit.

Komissio harkitsee myös i) **kantoraketteja koskevan allianssin** perustamista, jotta voitaisiin saattaa yhteen suuret ja pienet toimijat ja tavoitella EU:n globaalisti kilpailukykyistä, kustannustehokasta ja itsenäistä pääsyä avaruuteen, sekä ii) **päästötöntä ilmailua koskevan**

³⁸ COM(2021) 66.

³⁹ Esimerkiksi herkkien ekosysteemien analyysissä yksilöitiin noin 20 Kiinasta tuotua tuotetta, joista sekä EU että Yhdysvallat ovat erittäin riippuvaisia (muun muassa terveysalan, energiavaltaisen teollisuuden, uusiutuvien energialähteiden ja digitaalialan/elektroniikan ekosysteemeissä). Sama koskee EU:n muita läheisiä kauppakumppaneita.

⁴⁰ Mukaan lukien Horisontti Eurooppa -kumppanuuksien strategiset tutkimus- ja innovointiohjelmat, joita teollisuus ja jäsenvaltiot tukevat ja jotka luovat perustan teollisuusteknologian kehittämissuunnitelmille eurooppalaisella tutkimusalueella (COM(2020) 628, s. 10). Horisontti Eurooppa -ohjelmassa ehdotetaan 49:ää julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta ja lähes 25 miljardin euron suuruista EU:n rahoitusosuutta, jolla on tarkoitus saada käyttöön vähintään sama määrä rahoitusta yksityisiltä kumppaneilta ja jäsenvaltioilta.

allianssin perustamista, jotta voitaisiin varmistaa markkinoiden valmius murroksellisiin ilmaluokkoonpanoihin (esim. vety, sähkö), hyödyntää Clean Sky -aloitteen mukaisia investointeja ja edistää vuodeksi 2050 asetettua Euroopan ilmastoneutraaliustavoitetta. Valmistelussa otetaan kaikilta osin huomioon uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden arvoketjua koskeva allianssi⁴¹, jota harkitaan parhaillaan.

Komissio tukee edelleen jäsenvaltioiden toimia, joilla yhdistetään julkisia resursseja **Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden** (IPCEI) kautta aloilla, joilla markkinat eivät yksin pysty tuottamaan läpimurtoinnovaatioita, kuten akkujen⁴² ja mikroelektroniikan⁴³ alalla. Jäsenvaltiot ja yritykset ovat ilmaisseet yhdessä kiinnostuksensa osallistua uusiin IPCEI-hankkeisiin, jotka koskevat esimerkiksi seuraavan sukupolven pilvipalveluja, vetyä, vähähiilistä teollisuutta ja lääkkeitä, sekä toiseen huipputason puolijohteita koskevaan IPCEI-hankkeeseen. Komissio tutkii tarkasti nämä hankesuunnitelmat ja osallistuu niihin kriteerien täyttyessä, kun hankkeet ovat riittävän kehittyneitä. Tietyissä tapauksissa, kuten akkujen tapauksessa, teollisuuden allianssit voivat auttaa IPCEI-hankkeiden valmistelussa.

Myös EU:n talousarviosta voidaan tukea investointeja strategisesti tärkeille aloille. Esimerkiksi kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin voi sisältyä rahoitusosuuksia InvestEU-ohjelman jäsenvaltio-osioihin, ja jäsenvaltiot voivat käyttää osan kansallisista määrärahoistaan investoidakseen tällaisille aloille.

Strategisilla riippuvuuksilla voi olla **erityinen vaikutus pk-yrityksiin** esimerkiksi vaihtamisesta aiheutuvien suurempien kustannusten tai elinvoimaisten startup-yhteisöjen ja innovatiivisten pienempien tarjoajien puutteen vuoksi. Euroopan klusteriyhteistyöfoorumi ja Yritys-Eurooppaverkosto toteuttavat vuonna 2021 sisämarkkinaohjelmasta myönnettyllä yhteensä 61 miljoonan euron budjetilla tehostettuja toimia, joilla autetaan pk-yrityksiä puuttumaan häiriöihin ja haavoittuvuuksiin tai monipuolistamaan toimintaansa luomalla yhteyksiä uusiin paikallisiin ja rajatylittäviin kumppaneihin, millä parannetaan pk-yritysten häiriönsietokykyä. Myös digitaalisten ratkaisujen, kuten valmistusteollisuuden data-avaruuksien, avulla voidaan päästä joustavampiin toimitusketjuihin.

Globaali johtoasema teknologian alalla liittyy **johtoasemaan standardien laatimisessa** ja niiden yhteentoimivuuden varmistamisessa. Samojen kansainvälisten standardien maailmanlaajuinen yhdenmukaistaminen auttaa vähentämään mukauttamiseen liittyviä kustannuksia ja vahvistaa EU:n ja globaaleja arvoketjuja. Jotta EU säilyttäisi vaikutusvaltansa maailmanlaajuisten standardien laatimisessa, sen oman standardointijärjestelmän – sisämarkkinoiden ytimen – on toimittava joustavasti ja tehokkaasti. Olipa kyse sitten vedystä, akuista, tuulivoimasta, turvallista kemikaaleista, kyberturvallisuudesta tai avaruusdatasta, EU:n teollisuus tarvitsee eurooppalaisia ja kansainvälisiä standardeja, jotka tukevat siirtymää vihreään ja digitaaliseen talouteen oikea-aikaisesti. Globaalin johtoaseman saavuttaminen näiden keskeisten standardien alalla on ratkaisevaa myös EU:n teollisuuden kilpailukyvyn ja häiriönsietokyvyn kannalta.

Komissio aikoo esittää **standardointia koskevan strategian**. Sillä tuetaan eurooppalaisten intressien määrätietoisempaa puolustamista standardoinnissa (EU:ssa ja globaalisti) ja avointa yhteistyötä muiden kanssa tietyillä yhteisen edun mukaisilla aloilla (esim. Yhdysvallat ja Kanada tekoälyn laillisessa ja eettisessä käytössä). Komissio arvioi tähän liittyen, onko standardointia

⁴¹ ”Kestävän ja älykkään liikkuvuuden strategia – Euroopan liikenne tulevaisuuden raiteelle” (COM(2020) 789 final).

⁴² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/IP_21_226.

⁴³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_18_6862.

koskevaa asetusta muutettava näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Komission ja eurooppalaisen standardointiorganisaation yhteinen työryhmä määrittää sovittuja ratkaisuja, jotta ratkaisevan tärkeiksi yksilöidyt standardit voidaan hyväksyä nopeasti. Komissio kiinnittää erityistä huomiota sellaisten standardointitarpeiden ennakointiin, joilla tuetaan teollisuuden ekosysteemien vihreää ja digitaalista siirtymää.

Eurooppalaisten yritysten on voitava hyötyä tasapuolisista toimintaedellytyksistä globaalisti ja sisämarkkinoilla. EU:n kilpailu- ja kauppapolitiikalla on torjuttava edelleen määrätietoisesti epäterveitä ja painostavia käytäntöjä ja suosittava kansainvälistä yhteistyötä yhteisten ongelmien ratkaisemiseksi. Tähän tiedonantoon liittyen komissio ehdottaa oikeudellista välinettä, jolla voitaisiin puuttua **ulkomaisten tukien mahdollisiin vääristäviin vaikutuksiin** sisämarkkinoilla. Se aikoo varmistaa, että ulkomaisten valtioiden myöntämät mahdolliset vääristävät tuet yrityksille, jotka haluavat hankkia EU:ssa toimivan yrityksen tai tehdä tarjouksen julkisista hankinnoista, eivät jää enää huomiotta. Komissio puuttuu jatkossakin kauppakumppaneiden vääristäviin teollisuustukiin.

Julkisten hankintojen kautta käytettyjen julkisten menojen osuus EU:n BKT:stä on 14 prosenttia vuosittain. Euroopan julkisten hankintojen puitteilla voidaan vahvistaa yritysten kilpailukykyä, myös käyttämällä strategisia kriteerejä ympäristöä säästäviä, sosiaalisia ja innovointia edistäviä hankintoja varten, ja varmistaa samalla avoimuus ja kilpailu. On myös tärkeää lisätä digitaalisten ratkaisujen innovatiivisia hankintoja ja t&k-hankintoja.⁴⁴ Komissio aikoo laatia **ohjeet julkisten hankintojen tehokkaasta hyödyntämisestä keskeisten ekosysteemien häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi** käyttämällä välineistöä, joka auttaa julkisten hankintojen tekijöitä yksilöimään hankintariskejä ja riippuvuuksia ja puuttumaan niihin sekä monipuolistamaan toimittajapohjaansa.

KESKEISET TOIMET	AIKATAULU
Hyväksytään ehdotus, jolla puututaan ulkomaisten tukien mahdollisiin vääristäviin vaikutuksiin sisämarkkinoilla	Toukokuu 2021
Tarkastelleen säännöllisesti strategisia riippuvuuksia ja seurataan niihin liittyviä riskejä	Alkaa vuonna 2021
Tutkitaan kansainvälisiä kumppanuuksia ja yhteistyötä strategisiin riippuvuuksiin puuttumiseksi	Alkaa vuonna 2021
Käynnistetään prosessoreita ja puolijohdeteknologiaa koskeva allianssi sekä teollista dataa ja pilvipalvelu- ja reunalaskentateknologiaa koskeva allianssi	Vuoden 2021 toinen neljännes
Tehostetaan toimia, jotka koskevat pk-yritysten toimitusketjujen häiriöitä ja haavoittuvuuksia	Vuoden 2021 viimeinen neljännes
Hyväksytään standardointistrategia	Vuoden 2021 kolmas neljännes
Annetaan ohjeita strategisten riippuvuuksien yksilöimisestä ja niihin puuttumisesta julkisten hankintojen kautta	Vuoden 2022 ensimmäinen neljännes

⁴⁴ Alat, joilla Euroopassa yleisimmin tehdään liian vähän investointeja innovatiivisiin hankintoihin suhteessa sen suurimpiin kauppakumppaneihin, ovat digitaaliset ratkaisut (ali-investointien kerroin 3) ja t&k-hankinnat (kerroin 5).

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/final-report-available-benchmarking-innovation-procurement-investments-and-policy-frameworks-across>

5. VAUHDITETAAN VIHREÄÄ JA DIGITAALISTA SIIRTYMÄÄ

Vuoden 2020 teollisuusstrategiaan sisältyi luettelo toimista, joilla tuetaan EU:n teollisuuden vihreää ja digitaalista siirtymää. Niistä monet on jo pantu täytäntöön⁴⁵, mutta pandemia on vaikuttanut merkittävästi muutoksen vauhtiin ja laajuuteen. Nyt on entistä selvempää, että kestävyteen ja digitalisaatioon pyrkivät yritykset menestyvät todennäköisemmin kuin muut. Sen vuoksi yritysten digitalisaatio on yksi digitaalisen kompassin⁴⁶ neljästä pääkohdasta.

Siirtymäväylien luominen teollisuuden eri ekosysteemejä varten

Vuotuisessa sisämarkkinaraportissa 2021⁴⁷ esitetään ensimmäinen analyysi tähän mennessä yksilöidyistä haasteista, joita **14:ään teollisuuden ekosysteemiin** kohdistuu, sekä muutosaloitteista, jotka on jo toteutettu vihreän ja digitaalisen siirtymän saavuttamiseksi ja häiriönsietokyvyn lisäämiseksi. Esimerkiksi puhdasta ja kilpailukykyistä teräsalaa koskevassa komission yksikköjen valmisteluasiakirjassa⁴⁸ tarkastellaan yksityiskohtaisesti, mitä vihreä ja digitaalinen siirtymä tarkoittaa teräsalalla, ja selitetään, miten EU:n toimenpiteillä tuetaan tuotannonalaa ottamaan johtoasema siirtymässä.

Näitä analyysejä voidaan hyödyntää ja luoda yhdessä teollisuuden, viranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja muiden sidosryhmien kanssa **siirtymäväyliä** ekosysteemejä varten tarvittaessa. Näiden väylien avulla saadaan parempi alhaalta ylöspäin suuntautuva käsitys niiden toimien laajuudesta, kustannuksista, pitkän aikavälin hyödyistä ja edellytyksistä, joita vaaditaan vihreän ja digitaalisen siirtymän tukemiseksi tärkeimmissä ekosysteemeissä, ja saadaan aikaan toimintasuunnitelma kestävän kilpailukyvyn tueksi. Tällaisessa suunnitelmassa olisi otettava huomioon asiaan liittyvät tiedot, kuten teollisuusteknologian kehittämissuunnitelmat, joita esitetään Euroopan tutkimusaluetta koskevassa tiedonannossa⁴⁹, sekä siviili-, puolustus- ja avaruusteollisuuden välisiä synergioita koskevassa toimintasuunnitelmassa⁵⁰ esitetyt tiedot.

Etusijalle olisi asetettava ekosysteemit ja alat, joilla on suurimpia haasteita ilmasto- ja kestävyystavoitteiden saavuttamisessa ja digitalisaation toteuttamisessa ja joiden kilpailukyky riippuu tästä, kuten energiavaltainen teollisuus (muun muassa kemian- ja terästeollisuus)⁵¹ ja rakennusala, sekä alat, joihin kriisi on vaikuttanut voimakkaasti ja jotka hyötyisivät vihreän ja digitaalisen siirtymän vauhdittamisesta elpymisensä tueksi (kuten matkailu ja liikkuvuus⁵²).

Tuetaan vihreän ja digitaalisen siirtymän liiketoimintamallia

EU:n teollisuus on hyväksynyt vihreän ja digitaalisen siirtymän mukanaan tuomat haasteet ja mahdollisuudet. Se on valmis tekemään investointeja mutta haluaa ennustettavuutta ja konkreettisen liiketoimintamallin, johdonmukaiset ja vakaat sääntelypuitteet, kapasiteetin ja infrastruktuurin saatavuutta, innovaatioiden ja käyttöönoton rahoitusta, raaka-aineita ja

⁴⁵ ”Annual Single Market Report 2021”, 3 jakso ja liite II (SWD(2021) 351).

⁴⁶ COM(2021) 118 final.

⁴⁷ Annual Single Market Report 2021, liite III (SWD(2021) 351).

⁴⁸ SWD(2021) 353, Toward Competitive and Clean European Steel.

⁴⁹ Uusi eurooppalainen tutkimusalue tutkimusta ja innovointia varten (COM(2020) 628 final).

⁵⁰ Siviili-, puolustus- ja avaruusteollisuuden välisiä synergioita koskeva toimintasuunnitelma (COM(2021) 70 final).

⁵¹ Siirtymäväylien ja eurooppalaista ilmastolakia koskevassa asetuksessa kaavailtujen vapaaehtoisten ohjeellisten etenemissuunnitelmien välisiä synergiaetuja olisi kehitettävä.

⁵² Ottaen huomioon tiedonanto ”Kestävän ja älykkään liikkuvuuden strategia – Euroopan liikenne tulevaisuuden raiteelle” (COM(2020) 789 final).

vähähiilistä energiaa, kysyntäpuolen toimenpiteitä ilmastoneutraaleja ja kiertotalouteen perustuvia tuotteita varten sekä oikeanlaisia taitoja. Nämä ovat välttämättömiä kilpailukyisen siirtymän kannalta.

EU:lla on mahdollisuus tukea välittömästi tällaisia liiketoimintamalleja **elpymistoimien** kautta. EU:n talousarviota, Next Generation EU -välinettä ja erityisesti elpymis- ja palautumistukivälinettä olisi hyödynnettävä ponnahduslautana, ja niillä olisi vauhditettava Euroopan elpymistä ja lujitettava sitoutumista vihreään ja digitaaliseen siirtymään. Komissio kannustaa voimakkaasti jäsenvaltioita sisällyttämään elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa investoinnit ja uudistukset muutamilla lippulaivahankkeiden aloilla. Näiden alojen valinnan perusteena olivat niiden merkitys jäsenvaltioissa, niiden edellyttämät erittäin suuret investoinnit sekä niiden tuomat mahdollisuudet luoda työpaikkoja ja kasvua ja hyödyntää vihreää ja digitaalista siirtymää.⁵³ Komissio arvioi huolellisesti kansalliset suunnitelmat ja seuraa niiden täytäntöönpanoa sen varmistamiseksi, että rahoituksesta vähintään 37 prosenttia osoitetaan vihreisiin investointeihin ja vähintään 20 prosenttia digitalisaatioon. Monissa kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa kanavoidaan rahoitusta pk-yritysten investointeihin vihreään ja digitaaliseen siirtymään. Vuosina 2021–2027 koheesiopolitiikan rahastoissa keskitytään voimakkaasti vihreään ja digitaaliseen siirtymään, ja edistetään näin koko EU:n talouden siirtymää.

Elpymis- ja palautumissuunnitelmat tarjoavat ennennäkemättömän tilaisuuden yhdistää voimat **monikansallisissa hankkeissa** kriittisen digitaalisen ja vihreän kapasiteetin luomiseksi. Useat jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet aikovansa sisällyttää kansallisten suunnitelmien luonnoksiin monikansallisia hankkeita. Näillä hankkeilla voitaisiin vauhdittaa kipeästi kaivattuja investointeja, jotka liittyvät vetyyn, 5G-käytäviin, yhteisiin datainfrastruktuureihin ja -palveluihin, kestäväan liikenteeseen, lohkoketjuihin tai eurooppalaisiin digitaali-innovointikeskittymiin. Komissio arvioi vaihtoehtoja toimivalle mekanismille, jolla nopeutettaisiin tällaisten monikansallisten hankkeiden toteuttamista ja voitaisiin mahdollistaa jäsenvaltioiden ja EU:n rahoituksen yhdistäminen.⁵⁴

Kilpailusääntöjen ja erityisesti valtioneuvoston sääntöjen noudattamisen valvonnalla varmistetaan, että elpymiseen käytetyt julkiset varat eivät korvaa yksityisiä investointeja vaan lisäävät niitä. Komissio **tarkastelee EU:n kilpailusääntöjä kattavasti** varmistaakseen, että ne soveltuvat tukemaan vihreää ja digitaalista siirtymää eurooppalaisten hyödyksi nyt, kun globaali kilpailuympäristö on muuttumassa perusteellisesti. **Ympäristöä ja energiaa koskevien valtioneuvoston sääntöjen** tarkistuksella annetaan jäsenvaltioille paremmat mahdollisuudet auttaa yrityksiä irtautumaan hiilestä tuotantoprosesseissaan ja omaksumaan vihreämpää teknologiaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja uuden teollisuusstrategian yhteydessä. **Euroopan yhteistä etua koskeviin tärkeisiin hankkeisiin (IPCEI) sovellettavilla valtioneuvoston säännöillä** autetaan lisäämään rajatylittäviä investointeja urauurtaviin innovaatioihin, kun markkinat eivät yksin ottaisi riskiä, mutta vain silloin, kun markkinoiden selkeän toimintapuutteen korjaamisen myönteiset vaikutukset ovat suuremmat kuin markkinoiden vääristymisen riski sisämarkkinoilla. IPCEI-tiedonannon tuore arviointi osoitti, että säännökset toimivat hyvin, mutta joitakin kohdennettuja mukautuksia tarvitaan. Erityisesti on lisättävä avoimuutta ja helpotettava pk-

⁵³ Vuotuinen kestävä kasvun strategia 2021 (COM(2020) 575 final). Nämä lippulaivahankkeiden alat ovat energiantuotannon tehostaminen, kunnostaminen, lataus ja tankkaus, yhteenliittäminen, nykyaikaistaminen, mittakaavan kasvattaminen sekä uudelleen- ja täydennyskoulutus.

⁵⁴ Esitetty tiedonannossa ”2030 digitaalinen kompassi: eurooppalainen lähestymistapa digitaalista vuosikymmentä varten” (COM(2021) 118 final).

yritysten osallistumista sekä annettava ohjeita kriteereistä, joiden mukaan voidaan yhdistää varoja kansallisista budjeteista ja EU:n ohjelmista. Uusissa alueellisia valtioneuvostokuntia koskevilla suuntaviivoilla annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus tukea muita heikommassa asemassa olevia alueita erojen kaventamisessa ja vähentämisessä samoin kuin alueita, joihin siirtymä tai rakenteelliset haasteet vaikuttavat. Samalla on varmistettava jäsenvaltioiden väliset tasapuoliset toimintaedellytykset.

Arvioidessaan **suuntaviivoja, jotka koskevat valtioneuvostokuntien soveltamista laajakaistaverkkoihin**, komissio tarkastelee, ovatko säännöt tarkoituksenmukaisia ja teknologian ja markkinoiden uusimman kehityksen mukaisia, jotta niillä voidaan tukea täysimittaisesti laajakaistainfrastruktuurin käyttöönottoa koskevia EU:n tavoitteita muun muassa gigabittiyhteiskuntaa ja digitaalista vuosikymmentä koskevilla tiedonannoilla esitettyjen toimintapolitiittisten tavoitteiden mukaisesti. Yritysten välisiin **horisontaalisiin sopimuksiin sovellettavien kilpailusääntöjen** käynnissä olevassa uudelleentarkastelussa käsitellään muun muassa seikkoja, jotka ovat keskeisiä vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta, kuten tutkimus- ja kehityssopimuksia, sekä annetaan ohjeita ns. kestävyys sopimuksista ja kilpailua edistävästä tietojen yhteiskäyttöä ja tietojen yhdistämisestä koskevista sopimuksista. Vertikaalisen ryhmäpoikkeusasetuksen ja siihen liittyvien suuntaviivojen käynnissä olevassa uudelleentarkastelussa on tarkoitus lähentää sovellettavia sääntöjä uuteen markkinarealiteettiin, etenkin sähköisen kaupankäynnin ja verkkomyynnin lisääntyessä, ja antaa yrityksille ajantasaisia ohjeita näistä asioista. Tarkastelun kohteena on myös **markkinamäärittelytiedonanto**, ja siinä otetaan huomioon digitalisaation ja globalisaation kaltainen kehitys. **Kauppapolitiikan uudelleentarkastelun** yhteydessä komissio esitti kauppapolitiikkaa varten suunnitelman, jotta sitä voidaan hyödyntää täysipainoisesti vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä. EU on keskittynyt kauppaa- ja investointisopimusten täytäntöönpanoon, ja osana tätä se hyödyntää kaikkia voimassa olevissa kauppasopimuksissa olevia joustomahdollisuuksia, jotta ne olisivat tarkoituksenmukaisia ja niillä voitaisiin vastata vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyviin uusiin haasteisiin.

Vihreän elpymisen rahoituksen tukemiseksi komissio on valmistelemassa **uudistettua kestävän rahoituksen strategiaa** ja **yritysten kestävästä hallintotapaa** koskevaa lainsäädäntöehdotusta, jossa säädetään yritysten due diligence -velvoitteista. Lisäksi vihreiden investointien tukeminen yhdistetään vihreää rahoitusta koskevien uusien standardien kehittämiseen.

Ennen kesälomaa 2021 komissio aikoo esittää ns. **55-valmiuspaketin**, jossa esitetään vuoden 2030 ilmasto- ja energiapaketin keskeisten välineiden johdonmukainen tarkistus, jotta ilmastoneutraali Eurooppa saavutettaisiin vuoteen 2050 mennessä. Komissio aikoo esittää joitakin sektoreita koskevan **hiilidioksidipäästöjen tullimekanismin**, jotta voidaan puuttua paremmin hiilivuodon riskiin WTO:n sääntöjä noudattaen. Nykyisiä välineitä, joilla käsitellään globaalille kilpailulle alttiin energiavaltaisen teollisuuden hiilivuotojen riskejä, olisi käytettävä edelleen, kunnes käyttöön saadaan täysin toimivat vaihtoehtoiset järjestelyt. Ottaen huomioon hiilen moninaiset hinnoittelutavat eri puolilla maailmaa komissio on yhteydessä EU:n kansainvälisiin kumppaneihin ja pyrkii saamaan aikaan yhteistyötä tällä alalla.

Horisontti Eurooppa -ohjelmalla ja sen kaikilla välineillä – kumppanuuksilla⁵⁵, Euroopan innovaationeuvostolla ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutilla – autetaan tukemaan seuraavan sukupolven Euroopan laajuista innovaatioekosysteemiä vihreää ja digitaalista

⁵⁵ Niiden piiriin kuuluvat muun muassa puhdas teräs, prosessiteollisuus, vety, akut, päästötön maantiliikenne, puhdas ilma, päästötön vesiliikenne, kestävästi rakennettu ympäristö ja kehittynyt valmistus.

siirtymää varten. **Innovaatorahastosta** tarjotaan jatkossakin merkittävää tukea innovatiivisen vähähiilisen teknologian kaupallista esittelyä varten useilla sektoreilla. Osana ehdotettua EU:n päästökauppadirektiivin tarkistusta komissio aikoo ehdottaa **hiilen hinnanerosopimuksiin** (**”Carbon Contracts for Difference”**) **eurooppalaista lähestymistapaa**, jossa käytettäisiin päästökauppajärjestelmän tuloja ja täydennettäisiin muita tukimuotoja innovaatorahastosta.

Tämänhetkiset investoinnit uusiutuviin energialähteisiin, energian varastointiin, verkkoihin, liitännöihin ja teollisuuden muutokseen EU:ssa ovat liian hitaita.⁵⁶ Jotta vihreällä siirtymällä voidaan luoda aidosti kestävä kilpailukykyä, teollisuuden on saatava runsaasti kohtuuhintaista ja hiiletöntä sähköä, ja tässä suhteessa tarvitaan lisätoimia. Komissio tekee jäsenvaltioiden kanssa yhteistyötä, jotta ne kohottaisivat uusiutuvia energialähteitä koskevia tavoitteitaan ja yksinkertaistaisivat lupamenettelyjä. Komission yhteinen tutkimuskeskus on parhaillaan kehittämässä teollisuuden sidosryhmien kanssa välinettä (Energy and Industry Geography Lab), jolla tarjotaan yrityksille ja energiainfrastruktuurin suunnittelijoille geospaatialaisia tietoja. Teolliset kuluttajat, pk-yritykset ja yhteisöt voivat myös tehdä yhteistyötä varmistukseen uusiutuvan energian hankkeiden pitkän aikavälin hinnan ja parantaakseen ympäristöjalanjälkeä. Komissio harkitsee uusiutuvia energialähteitä koskevan tarkistetun direktiivin osana kesäkuussa 2021 toimenpiteitä, joilla tuetaan **uusiutuvista energialähteistä tuotettua sähköä koskevien, yritysten tekemien sähkönhankintasopimusten** käyttöönottoa ja perusteettomien esteiden poistamista.

Tuuliturbiinien, aurinkopaneelien ja älykkään energiateknologian **markkinoiden laajentuminen** ja kysynnän globaali kasvu tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia, koska suuremman mittakaavan pitäisi alentaa teollisuuden ja koko yhteiskunnankin energiakustannuksia. Komissio suhtautuu myönteisesti tällaisen teknologian valmistuksen lisäämiseen EU:ssa (esim. yrityslähtöinen European Solar Initiative). Komissio on myös valmistelemassa aurinkopaneeleja koskevia ekosunnittelutoimenpiteitä, joihin saattaa sisältyä hiilijalanjälkeä koskevia vaatimuksia.

Euroopan **raaka-aineallianssi** (ERMA) on laatimassa hankejatkumoa, joka koskee harvinaisten maametallien ja magneettien arvoketjuja sekä energian varastointiin ja muuntamiseen tarvittavia raaka-aineita. Jos kaikki ERMAN yksilöimät hankkeet toteutettaisiin, niiden ansiosta jopa 60 prosentissa EU:ssa vuosittain asennetusta tuulienergiakapasiteetista voitaisiin käyttää EU:ssa tehtyjä harvinaisesta maametallista valmistettuja magneetteja vuoteen 2030 mennessä ja EU:n tarjonta kattaisi 20 prosenttia ennustetusta nikkelin kysynnästä vuoteen 2030 mennessä.⁵⁷

Keskeisessä asemassa ovat jatkuvat toimet, joilla tähdätään kestävään tuotesuunnitteluun, **kiertotalouteen** ja raaka-aineiden tehokkaampaan keräämiseen ja kierrätykseen samoin kuin uusioraaka-aineiden toimiviin markkinoihin. Akkuja koskevassa komission asetusehdotuksessa esitetään innovatiiviset akkuja koskevat sääntelypuitteet, jotka kattavat niiden koko elinkaaren.

Pk-yritykset voivat hyötyä vihreästä siirtymästä, mutta ne tarvitsevat neuvontaa ja taloudellista tukea saadakseen siitä täyden hyödyn. Yritys-Eurooppa-verkosto on jo ottamassa käyttöön

⁵⁶ ”Impact Assessment accompanying the 2030 Climate Target Plan”, taulukko 12 (SWD(2020) 176 final); Agora-Energiewende & EMBER (2021): ”The European Power Sector in 2020”. Tuoreimpien kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien mukaan tuuli- ja aurinkoenergian tuotanto kasvaa 72 TWh/vuodessa vuosien 2020–2030 välillä, mutta kasvun olisi oltava 93–100 TWh/vuodessa, jotta saavutettaisiin 55 prosentin ilmastotavoite.

⁵⁷ Ks. asiakirjan ”Strategic Dependencies and Capacities for the underlying calculations” luku 5.1 (SWD(2021) 352).

kestävyysneuvonantajia, jotka voivat antaa pk-yrityksille kohdennettua neuvontaa, ja tällaiset neuvonantajat ovat täydessä toiminnassa vuodesta 2022 alkaen. Neuvonnalla edistetään pk-yritysten innovointia hiilettömän sähkön tuotannossa, mukaan lukien aurinkopaneelien käyttö, ja energiatehokkuuden alalla. Myös digitalisaatio on olennaisen tärkeää pk-yrityksille, minkä vuoksi kaikki asiaan liittyvät foorumit⁵⁸ toimivat yhdessä tukeakseen pk-yrityksiä ekosysteemeissään esimerkiksi hyväksymään datavetoisia liiketoimintamalleja ja ratkaisuja kyberuhkia vastaan. Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta osoitetaan vuoteen 2023 mennessä 310 miljoonaa euroa eurooppalaisille digitaali-innovointikeskittymille, jotka tarjoavat pk-yrityksille paikallista tukea digitaalisessa siirtymässä ja antavat mahdollisuuden osallistua teknologian testaamiseen. Vuonna 2021 Euroopan innovaationeuvosto kanavoi 1,1 miljardia euroa avustuksina ja pääomarahoituksena pääasiassa startup-yrityksille ja innovatiivisille pk-yrityksille.

Komissio toteuttaa toimia vahvistaakseen **kestävän ja digitaalisen siirtymän välisiä synergiaetuja**. Digitaaliratkaisujen avulla, kuten **digitaalisten kaksosten** käytöllä kehittyneessä valmistusteollisuudessa, voidaan optimoida prosesseja kaikissa ekosysteemeissä. Teollisuusvetoinen **European Green Digital Coalition** -yhteenliittymä mittaa digitaaliratkaisujen käyttöönoton vaikutuksia keskeisillä vihreillä aloilla ja vauhdittaa käyttöönottoa. Digitaalista kompassia koskevassa tiedonannossa⁵⁹ esitettyjen sitoumusten toteuttamiseksi komissio aikoo yksilöidä lisätoimenpiteitä, jotta saavutettaisiin **tieto- ja viestintätekniikan hiilineutraaliustavoite** ja lisättäisiin digitaalitekniikan käyttöönottoa muiden ekosysteemien ympäristöjalanjäljen pienentämiseksi.

Vihreää ja digitaalista siirtymää ei voida toteuttaa ilman tietojen laajempaa ja oikeudenmukaista jakamista, etenkin kestävyuden optimoimiseksi ja innovatiivisten tuotteiden ja palvelujen kehittämiseksi. Jotta yritysten ja julkisen sektorin olisi helpompi hyödyntää datan potentiaalia, komissio ehdottaa **datasäädöstä vuonna 2021 ja tukee edelleen alakohthaisten yhteisten eurooppalaisten data-avaruuksien perustamista** tulevan Digitaalinen Eurooppa -ohjelman kautta – perusoikeuksia täysin noudattaen. Kansainvälisellä tasolla EU osallistuu neuvotteluihin sähköistä kaupankäyntiä koskevasta WTO:n julkilausuma-aloitteesta, jonka tarkoituksena on muokata digitaalista kaupankäyntiä koskevia globaaleja sääntöjä. Edistääkseen turvallisen ja luotettavan tekoälyn kehittämistä komissio esitti ehdotuksen tekoälyä koskevista sääntelypuitteista ja tekoälyä koskevan tarkistetun koordinoituisuunnitelman 21. huhtikuuta 2021.

Taitoihin investoiminen on tärkeä osa ihmisiin investoimista, ja se on olennaista vihreän ja digitaalisen siirtymän tukemiseksi ja oikeudenmukaisen elpymisen edistämiseksi. Euroopan osaamisohjelmasta tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää esimerkiksi osaamissopimuksen kaltaisilla aloitteilla. Sen avulla pyritään saamaan yksityinen sektori ja muut sidosryhmät mukaan Euroopan työvoiman täydennys- tai uudelleen koulutukseen. Osaamissopimuksella tuetaan laajamittaisia osaamiskumppanuuksia ekosysteemikohtaisesti, ja joissakin niistä esitetään jo osaamiseen liittyviä sitoumuksia (autoteollisuus, mikroelektroniikka, ilmaliikenne- ja puolustusteollisuus). Komission kunkin ekosysteemin sidosryhmien kanssa järjestämissä taitoja koskevissa keskustelutilaisuuksissa on katettu kaikki ekosysteemit vuoden 2021 puoliväliin mennessä, ja niiden tuloksia hyödynnetään oppimispolkujen suunnittelussa ja toteutuksessa. EU:n vuosien 2021–2027 talousarvio sisältää useita välineitä, joilla voidaan tukea täydennys- ja

⁵⁸ Eurooppalainen digitaali-innovointikeskittymä (EDIH), ECCP, EEN ja Startup Europe.

⁵⁹ ”2030 digitaalinen kompassi: eurooppalainen lähestymistapa digitaalista vuosikymmentä varten” (COM(2021) 118 final).

uudelleen koulutusta.⁶⁰ Tukea voidaan myöntää myös kansallisista elpymis- ja palautumissuunnitelmista, samoin kuin aktiivista tukea työllisyyteen.⁶¹

KESKEISET TOIMET	AIKATAULU
Kehitetään yhdessä vihreän ja digitaalisen siirtymän väyliä ekosysteemeissä, alkaen matkailualalla ja energiavaltaisessa teollisuudessa	Vuoden 2021 toisesta neljänneksestä lähtien
Edistetään uusiutuvan energian ostosopimuksia uusiutuvia energialähteitä koskevassa tarkistetussa direktiiviehdotuksessa	Vuoden 2021 toinen neljännes
Tarkastellaan eurooppalaista lähestymistapaa hiilen hinnanerosopimukseen uusiutuvia energialähteitä koskevassa tarkistetussa direktiiviehdotuksessa	Vuoden 2021 toinen neljännes
Perustetaan ”Energy and Industry Geography Lab”	Vuoden 2021 viimeisestä neljänneksestä lähtien

6. PÄÄTELMÄ: KUMPPANUUDEN AVULLA TAKAISIN VAHVEMPANA

Uudessa teollisuusstrategiassa 2020 luotiin perusta teollisuuspolitiikalle, jolla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää, parannetaan EU:n teollisuuden kilpailukykyä globaalisti ja vahvistetaan Euroopan strategista riippumattomuutta. Siinä esitettiin Euroopalle uusi teollinen toimintatapa, joka sopii tämän päivän tavoitteisiin ja tulevaisuuden realiteetteihin. Työ on edelleen käynnissä, ja sen perustana ovat Euroopan vahvuudet teollisuuden kotipaikkana: Euroopan monimuotoisuus ja kansalaisten osaaminen, innovoijat ja luovan työn tekijät, arvot ja sosiaalisen markkinatalouden perinne. Tämä uusi teollisuusstrategia on niin ajatuksiltaan kuin toimiltaan yhtä yrittäjähenkisen kuin aiemminkin.

EU, jäsenvaltiot ja teollisuus ovat nyt hyödyntäneet kriisistä saatuja kokemuksia ja ovat valmiina viemään Euroopan teollisuuden uuteen kestävään kilpailutilanteeseen. Tämä tarkoittaa maaliskuussa 2020 teollisuuspaketissa ilmoitettujen teollisuutta, pk-yrityksiä ja sisämarkkinoita koskevien toimenpiteiden toteuttamista ja kehittämistä. Se tarkoittaa myös Euroopan keskeisen vahvuuden – sen sisämarkkinoiden – turvaamista, avoimen strategisen riippumattomuuden varmistamista sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän vauhdittamista koko EU:n alueella. Lainsäädännöllä, yhteisellä kehittämisellä, investoinneilla, kumppanuuksilla ja kansainvälisellä yhteistyöllä on kaikilla oma tehtävänsä. Tällä päivitetyllä teollisuuspolitiikalla autetaan saavuttamaan nämä tavoitteet.

Jotta toimet olisivat tehokkaita, niitä on tuettava vahvalla EU:n, jäsenvaltioiden, työmarkkinaosapuolten, teollisuuden ja muiden asiaan liittyvien sidosryhmien välisellä kumppanuudella teollisuuden ekosysteemien välillä ja sisällä hyödyntäen EU:n avointa ja osallistavaa teollisuusfoorumia. Foorumi tukee siirtymäväylien kehittämistä ja strategisten riippuvuuksien analyysiä merkityksellisimpien ekosysteemien osalta ja yhdessä muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa. Se edistää hyviä toimintatapoja ja ratkaisuja ekosysteemistä riippumatta ja kartoittaa rajatylittäviä ja ekosysteemit ylittäviä investointitarpeita ja yhteistyömahdollisuuksia.

⁶⁰ Esimerkiksi Euroopan sosiaalirahastosta, Erasmus-ohjelmasta tai Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta.

⁶¹ Komission suositus tehokkaasta työllisyyden aktiivisuudesta covid-19-kriisin jälkeen (EASE-järjestelmä) (C(2021) 1372 final).

Komissio edistää jatkossakin poliittista sitoutumista teollisuusstrategiaan ja käy edelleen säännöllistä vuoropuhelua Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa.

EU pyrkii tekemään mahdollisuuksien mukaan kansainvälistä yhteistyötä rakentaakseen vahvan globaalin talouden, joka perustuu EU:n periaatteisiin, kuten tasapuolisiin toimintaedellytyksiin, johtajuuteen standardien asettamisessa ja muissa sääntelyprioriteeteissa sekä globaalien toimitusketjujen häiriönsietokyvyn vahvistamiseen.